

PANEL RHIANTU CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr 2016

- YN BRESENNOL:** Dr Gwynne Jones (Prif Weithredwr) (Cadeirydd)
- Y Cyngorydd Kenneth Hughes (Aelod Portffolio Addysg)
Y Cyngorydd Ann Griffith (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol)
Y Cyngorydd Dylan Rees (Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio)
Mr Llyr Bryn Roberts (Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant)
Alex Kaitell (Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro)
Mr Gareth Llwyd (Rheolwr Gwasanaeth – Diogelu a Sicrhau Ansawdd) (ar ran y SAA)
Dawn Owen (Rheolwr Tîm Lleoli Plant)
Huw Owen (Rheolwr Tîm PDG)
Dr Einir Thomas (Swyddog Addysg - ADY)
Heulwen Owen (Swyddog Cyswllt Addysg PDG)
Llinos Edwards (Nyrs PDG - BIPBC)
Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cyngorydd Aled Morris Jones (Aelod Portffolio Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol), Dr Caroline Turner (Prif Weithredwr Cynorthwyol a Chyfarwyddwr Statudol Dynodedig y Gwasanaethau Cymdeithasol), Mrs Rona Jones (Swyddog Adolygu Annibynnol - SAA)
-

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 5 MEDI 2016

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod diwethaf y Panel Rhiantu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 5 Medi 2016 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MATERION YN CODI

- **Materion lechyd**

Nododd y Panel fod adborth o'r cyfarfod gyda'r Seicolegwyr Clinigol er mwyn rhoi sylw i faterion a godwyd yn y cynllun gweithredu llwybr drafft mewn perthynas â materion yn ymwneud â beichiogrwydd a pherthnasau ymysg y boblogaeth mewn gofal wedi cael eu hymgorffori yn adroddiad ysgrifenedig y Nyrs PDG yn eitem 8 ar y rhaglen ac y byddai'n cael ei ystyried bryd hynny.

- **Plant a Phobl Ifanc ar Goll o Ofal**

Dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant fod trafodaethau â'r Swyddog Casglu Data wedi cadarnhau nad yw'r gwasanaeth yn casglu data'n systematig am blant a phobl ifanc sydd ar goll o ofal gan nad yw hynny'n ddangosydd perfformiad safonol. Petai'r Panel yn dymuno derbyn data o'r fath yna gellir edrych ar greu proses ar gyfer casglu'r wybodaeth.

Nododd y Panel ei fod yn dymuno derbyn sicrwydd fod popeth posib yn cael ei wneud i ganfod plant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll o ofal o leoliadau ac y byddai'n dymuno cael gwybod a yw'r plant hyn yn cael eu canfod er mwyn derbyn sicrwydd am eu lles a'u diogelwch. Roedd y Panel yn pryderu'n arbennig am y plant a'r bobl ifanc hynny a allai fod wedi cael eu masnachu, ac sy'n mynd ar goll o ofal gan eu bod yn grŵp bregus iawn a bod peryg iddynt gael eu camfanteisio arnynt ymhellach.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth (Diogelu a Sicrhau Ansawdd) fod y Gwasanaethau Plant yn cydweithio ag asiantaethau eraill mewn perthynas â phlant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll o ofal a'u bod yn ymwybodol o achosion o'r fath wrth iddynt godi. Mae'r rhain yn cael eu tracio a'u monitro drwy drefniadau gyda'r Tîm Dyletswydd a Heddlu Gogledd Cymru. Er nad yw gwybodaeth benodol yn cael ei chofnodi'n ffurfiol drwy'r system gasglu data, mae'r wybodaeth ar gael gan yr unigolion sy'n delio â'r achosion ar y pryd ac sy'n cydlynu'r gwaith monitro gyda Heddlu Gogledd Cymru. Mae statws risg plant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll o ofal am dros 7 awr yn cael ei ddwysau ar y cyd gyda Heddlu Gogledd Cymru a chynhelir cyfarfod strategaeth.

Dywedodd y Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro fod gan y gwasanaeth drefniant gyda Barnardos mewn perthynas â chwblhau cyfweiliadau dychwelyd adref a bod gwybodaeth yn cael ei rhoi i'r Heddlu. Dylid ystyried sut y gellid darparu gwybodaeth reolaidd i'r Panel. Mae proses ddwysáu ar gyfer plant sy'n mynd ar goll o ofal ac mae'r gwasanaeth yn dilyn Gweithdrefnau Diogelu Plant Gogledd Cymru sy'n eglur o ran amlinellu'r broses a'r amserlen ar gyfer ymateb i achosion lle mae plant a phobl ifanc yn mynd ar goll o ofal. Fodd bynnag mae angen gwneud mwy o waith o ran y darlun lleol ac ar ddarparu tystiolaeth am yr hyn mae'r gwasanaeth yn ei wneud â'r data.

Nododd y Panel bod data am blant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll o ofal ar gael felly ac yn cael ei fonitro ond bod angen ei ddatblygu ymhellach fel bod darlun mwy lleol o rai all fod yn agored i niwed a risg, a bod angen rhoi proses yn ei lle ar gyfer adrodd yr wybodaeth yn systematig i'r Panel.

Cytunwyd i nodi'r wybodaeth.

GWEITHREDU YN CODI: Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro i baratoi adroddiad ar gyfer cyfarfod nesaf y Panel mewn perthynas â phlant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll o ofal.

4 ADOLYGIAD THEMATIG ESTYN – CODI CYRHAEDDIAD, CYFLAWNIAD A DYHEADAU PLANT SY'N DERBYN GOFAL

- Cyflwynwyd er sylw'r Panel - gohebiaeth ddyddiedig 2 Tachwedd, 2016 gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r uchod. Roedd yr ohebiaeth yn gofyn am eglurhad ynghylch y camau a gymerwyd gan yr awdurdod lleol i sicrhau bod arferion yn y maes hwn yn gyson â'r nodweddion llywodraeth leol effeithiol a gafodd eu hadnabod gan Estyn mewn perthynas â chodi cyrhaeddiad, cyflawniad a dyheadau plant sy'n derbyn gofal ynghyd ag enghreifftiau o ymarfer a sut mae'r dull a argymhellir gan Estyn yn cael ei weithredu. **Nododd y Panel yr ohebiaeth**
- Cyflwynwyd er ystyriaeth y Panel - Cynllun Gweithredu gan y Gwasanaeth Addysg yn amlinellu'r camau gweithredu i'w cymryd gan y gwasanaeth mewn ymateb i'r argymhellion sydd yn Adolygiad Thematig Estyn.

Adroddodd y Swyddog Addysg ADY fod y Cynllun Gweithredu wedi'i lunio mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Dysgu a bod trafodaethau wedi eu cynnal hefyd â Phennaeth Dros Dro Gwasanaethau Cymdeithasol, y Prif Reolwr Gweithredu Dros Dro a'r Swyddog Cyswllt Addysg PDG. Mae'r Cynllun yn dangos y camau fydd yn cael eu cymryd, y swyddog cyfrifol, yr amserlen ar gyfer cwblhau'r camau gweithredu, trefniadau ar gyfer monitro a'r deilliannau a ddeisyfir mewn perthynas â darparu darlun mwy cyfansawdd o gynnydd addysgol plant sydd mewn gofal. Dywedodd y swyddog bod llawer o'r gwaith wedi'i gwblhau ac mai un o'r camau mwyaf arwyddocaol fydd sefydlu Grŵp Tracio Cynnydd Plant mewn Gofal Sirol fydd yn adrodd i'r Panel Rhiantu Corfforaethol ar faterion yn ymwneud â chynnydd, perfformiad, ymyriadau, darpariaeth ac arfer orau, fydd yn gymorth i adnabod y gwelliannau sydd eu hangen yn arbennig o safbwynt agweddau addysg penodol. I ddechrau, bydd y grŵp yn cynnwys 5 o gynrychiolwyr ysgolion cynradd a 5 o gynrychiolwyr ysgolion uwchradd a chynhelir y cyfarfod agoriadol ym mis Ionawr 2017. Rhagwelir y bydd y Grŵp Tracio mewn sefyllfa i ddarparu adroddiad i'r Panel hwn yn ei gyfarfod nesaf ym mis Mawrth 2017.

Cytunwyd i dderbyn a nodi Cynllun Gweithredu'r Gwasanaeth Addysg.

GWEITHREDU SY'N CODI: Cyflwynir adroddiad cychwynnol gan y Grŵp Tracio Cynnydd Plant mewn Gofal Sirol i'r Panel yn y cyfarfod nesaf ym mis Mawrth 2017.

5 CEFNOGAETH I'R RHAI SY'N GADAEL GOFAL – GOHEBIAETH GAN GOMISIYNYDD PLANT CYMRU

Cyflwynwyd er gwybodaeth i'r Panel - gohebiaeth ddyddiedig 14 Tachwedd 2016 gan Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru ynglŷn â chefnogaeth i'r rhai sy'n gadael gofal. Roedd yr ohebiaeth yn amlinellu bwriad y Comisiynydd Plant i adfywio'r drafodaeth am yr hyn y gall pob awdurdod lleol ei gynnig i sicrhau bod cefnogaeth gyson yn cael ei chynnig i bawb sy'n gadael gofal ledled Cymru gyda'r nod, erbyn 2019, y bydd cynnydd mesuradwy wedi'i wneud o ran cynnig mynediad i opsiynau tai diogel a sicr i bobl ifanc sydd â phrofiad o ofal, a chynnig gweithredol o swydd, addysg neu le hyfforddi.

Dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Cymdeithasol bod y Comisiynydd Plant yn cyfeirio'n benodol yn ei llythyr at dair elfen gefnogaeth i'r rhai sy'n gadael gofal mewn perthynas â thai, addysg a chyfleoedd gwaith a hyfforddiant. Mae'r Comisiynydd Plant yn cynnig trafod yr elfennau hyn mewn cyfarfod â swyddogion allweddol ac Aelodau Etholedig ac mae o'r farn bod yr elfennau hyn yn agweddau hanfodol wrth gefnogi ymadawyr gofal i gael y dechrau gorau ar gyfer byw'n annibynnol. Mae gan Wasanaeth Plant Ynys Môn gynllun yn ei le i adolygu trefniadau ôl-ofal ac mae hwn yn cael ei weithredu. Mae'r Comisiynydd yn cyfeirio'n benodol at y disgwyliad bod Awdurdodau lleol, sy'n rhieni corfforaethol ar y plant sydd dan eu gofal, yn cynnig lleoedd gwaith a hyfforddiant i ymadawyr gofal, yn union fel y byddai unrhyw riant arall yn gwneud o fewn eu cwmnïau teuluol eu hunain.

Cadarnhaodd y Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro bod Prosiect Trawsnewid yn cael ei weithredu o fewn Gwasanaethau Plant yn ymwneud ag ymadawyr gofal a sefydlwyd yn wreiddiol i roi sylw i'r adroddiad 'Ar Goll ar ôl Gofal'. Mae'r prosiect yn edrych ar y ddarpariaeth ar gyfer y rhai sy'n gadael gofal, barn y rhai sy'n gadael gofal eu hunain am y gwasanaethau y maent yn eu derbyn a beth sydd ei angen er mwyn symud ymlaen. Bwriedir dod ag adroddiad i'r Panel hwn ar sut mae'r gwasanaeth yn asesu ei sefyllfa, lle mae'n dymuno bod a'r heriau sy'n ei wynebu yn y meysydd allweddol y mae'r Comisiynydd Plant wedi eu hadnabod. Un o'r prif heriau yw ymgysylltu'n llwyddiannus â meysydd gwasanaeth ehangach o fewn y Cyngor o ran cyfrannu at amcanion rhiantu corfforaethol. Mae rhiantu corfforaethol, trwy ddiffiniad, yn gyfrifoldeb sy'n cynnwys yr awdurdod cyfan ond yn aml mae'r ffocws ar Wasanaethau Cymdeithasol Plant. Mae cynnydd wedi'i wneud e.e. diweddarau'r Polisi Tai a chreu Polisi Ariannol sy'n gosod disgwyliadau mewn perthynas â chefnogaeth ariannol i ymadawyr gofal.

Rhoes y Panel ystyriaeth i'r ohebiaeth a gyflwynwyd a'r wybodaeth a ddarparwyd gan swyddogion a gwnaed y sylwadau canlynol:

- Roedd y Panel yn nodi ac yn cefnogi dyheadau'r Comisiynydd Plant ar gyfer pobl ifanc sydd â phrofiad o ofal.
- Nododd y Panel bod y Comisiynydd Plant yn disgwyl i awdurdodau lleol, yn ogystal â rhoi cymorth gweithredol i ymadawyr gofal i gael gwaith neu gyfleoedd hyfforddi, roi cynnig gweithredol o swydd neu le hyfforddi yn eu sefydliad eu hunain i ymadawyr gofal.
- Nododd y Panel ei bod yn annhebygol y byddai pobl ifanc sy'n gadael gofal yn gallu cwrdd â'u costau tai yn arbennig yn sgil effaith y Bil Diwygio Lles a gofynnwyd am eglurhad ar sut mae'r Awdurdod yn bwriadu eu cynorthwyo i ddal eu gafael ar lety yn y byd go iawn. Hysbyswyd y Panel bod yr awdurdod lleol yn darparu llety ar gyfer ymadawyr gofal gyda'r ymateb yn digwydd ar lefel unigol. Datblygwyd protocol ar y cyd gyda'r Gwasanaeth Tai ac mae'n cael ei adolygu o ganlyniad i ddeddfwriaeth newydd. Mae'r Gwasanaeth Tai yn darparu pecyn cychwynnol i ymadawyr gofal a chynigir cynllun blaendal rhent hefyd. Fodd bynnag, mae angen datblygu dull corfforaethol mwy torfol o weithio yn hytrach na bod swyddog unigol yn rhoi sylw i faterion achos wrth achos.
- Gofynnodd y Panel am eglurhad ynghylch a oedd ymgais wedi ei wneud i gael ymrwymiad asiantaethau partner. Hysbyswyd y Panel bod angen gwneud gwaith pellach yn y lle cyntaf o ran sicrhau bod adrannau eraill y Cyngor yn ymrwymo i riantu corfforaethol ac i godi ymwybyddiaeth bod rhiantu corfforaethol yn cynnwys yr awdurdod ehangach ac nad

cyfrifoldeb Gwasanaethau Plant yn unig ydyw. Mae llythyr y Comisiynydd Plant yn rhoi cyfle i amlygu'r mater. **Cytunwyd y byddai Swyddogion yn ymgynghori â gwasanaethau eraill o fewn y Cyngor ynghylch eu cyfraniad hwy o ran cyflawni amcanion rhiantu corfforaethol.**

- Gofynnodd y Panel am eglurhad ynghylch ei awdurdod o ran gyrru'r agenda hwn yn ei flaen. Hysbyswyd y Panel ei fod yn meddu ar statws gweithgor parhaol sy'n adrodd yn uniongyrchol i Bwyllgor Gwaith y Cyngor ac y gall y Panel wneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith.

Cytunwyd i nodi gohebiaeth Comisiynydd Plant Cymru.

GWEITHREDU YN CODI: Cyflwyno hunanasesiad Gwasanaethau Plant o drefniadau gadael gofal ynghyd â Chynllun Gweithredu Corfforaethol i gyfarfod nesaf y Panel.

6 ADRODDIAD Y SWYDDOG ADOLYGU ANNIBYNNOL (SAA)

Cyflwynwyd er ystyriaeth y Panel - adroddiad y Swyddog Adolygu Annibynnol ar gyfer Chwarter 2 2016/17. Roedd yr adroddiad yn cynnwys data meintiol mewn perthynas â nifer y plant sydd mewn gofal; eu statws cyfreithiol; nifer a natur y lleoliadau; yr ymweliadau statudol yr ymgymeryd â hwy, perfformiad y SAA yn erbyn dangosyddion allweddol a llwyth achosion y SAA.

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaeth – Diogelu a Sicrhau Ansawdd - ar y prif ystyriaethau canlynol -

- Bod nifer y plant a phobl ifanc sy'n cael eu lletya gan y Cyngor wedi codi i 135 erbyn mis Medi 2016 o'i gymharu â 126 ddiwedd mis Mehefin 2016.
- Bod y boblogaeth mewn gofal ar Ynys Môn yn cynyddu'n raddol ers chwarter cyntaf 2014/15 fel y mae'r graff ym mharagraff A (iii) yn ei ddarlunio.
- O safbwynt statws cyfreithiol, cafwyd cynnydd bach yn nifer y plant a phobl ifanc sydd â Gorchmynion Gofal Llawn yn yr Awdurdod ac yn yr un modd mae ychydig o gynnydd yn nifer y plant a phobl ifanc sy'n cael eu lletya gyda chaniatâd rhieni o dan Adran 76 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Efallai y bydd rhaid i'r Awdurdod dargedu'r grŵp hwn o ran cefnogaeth ac ymyrraeth fel bod y plant yn gallu dychwelyd at eu rhieni ac amgylchedd teulu.
- Erys diogelu fel y prif reswm pam fod plant a phobl ifanc yn cael eu lletya gan y Cyngor.
- Bod cynnydd yn nifer yr adolygiadau PDG a gynhaliwyd o fewn yr amserlen o 81.48% i 85.96%. Cynhaliwyd 113 adolygiad PDG yn Chwarter 2 ac roedd 27 ar Ynys Môn (57 yn flaenorol) a 41 yn All-Sirol (24 yn flaenorol); mae'r olaf yn arbennig yn rhoi pwysau ar y swyddog sy'n cynnal yr adolygiadau. Mae angen rhoi sylw i'r plant sy'n derbyn gofal o ganlyniad i flaengareddau newydd sy'n cael eu datblygu mewn perthynas â gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac ataliol er mwyn sefydlu a oes modd i rai ohonynt ddychwelyd yn ddiogel i amgylchedd y teulu. Bydd angen ymyrraeth fwy dwys ar eraill cyn gwneud cynlluniau mwy parhaol ar eu cyfer, sef mabwysiadu.
- O safbwynt materion sy'n codi, mae llwyth achosion y SAA yn parhau'n uchel iawn, gyda 135 achos. Ar hyn o bryd mae camau'n cael eu cymryd i recriwtio ail SAA er mwyn lleihau'r llwyth gwaith.
- Mae paragraff (vi) yr adroddiad yn amlinellu'r meysydd hynny y mae'r SAA wedi eu hadnabod fel rhai sydd angen eu gwella'n barhaus. Mae'r rhain yn cynnwys gwella agweddau ansoddol y ddogfennaeth a'r adolygiadau; ymgymryd ag ymweliadau statudol o fewn yr amserlen a sefydlu gwell trefn ar gyfer cynnwys pobl ifanc yn yr adolygiadau ac wrth adolygu'r dogfennau ymgynghori PDG.

Adroddodd y Prif Reolwr Gweithredu Dros Dro bod gwelliannau wedi'u gwneud mewn perthynas â diogelu a sicrhau ansawdd; mae cyfathrebu wedi gwella'n sylweddol hefyd yn ystod y chwech i ddeuddeg mis diwethaf. Datblygwyd prosesau newydd mewn perthynas â gwaith yn ymwneud ag Adran 76 - lletya gwirfoddol - ac maent yn barod i'w cymeradwyo; mae templedi newydd ar gyfer derbyn caniatâd yn cael eu defnyddio bellach; mae gwaith yn parhau mewn perthynas â theuluoedd gwydn sy'n golygu targedu grwpiau o bobl ifanc mwyaf bregus ac ymgysylltu â hwy mewn modd amserol a chynnig ymyriadau dwys. Mewn perthynas â'r gwasanaeth PDG mae gwaith yn cael ei wneud ar hyn o bryd i atal cynnydd yn nifer y plant sy'n dod i mewn i'r system ofal yn ogystal â gwaith i ddatblygu'r hyb gwybodaeth a chynghor ac i hyrwyddo'r agenda ymyrraeth gynnar. Felly mae llawer iawn o waith yn digwydd yn y meysydd a amlygwyd yn adroddiad y SAA.

Rhoes y Panel ystyriaeth i'r wybodaeth a gyflwynwyd a chyfeiriwyd at y materion canlynol -

- Nododd y Panel lwyth achosion uchel y SAA gan nodi hefyd bod camau'n cael eu cymryd i ddatrys y mater.
- Gofynnodd y Panel am eglurhad ynghylch a oes digon o gapasiti yn y Gwasanaeth Cyfreithiol i gefnogi'r gwaith o ddileu gorchmynion gofal. Hysbyswyd y Panel bod protocol ar y cyd wedi'i sefydlu gyda'r Gwasanaeth Cyfreithiol ar gyfer comisiynu darpariaeth gyfreithiol allanol angenrheidiol. Mae achosion fydd yn cael eu cyflwyno i'r llysoedd yn cael eu tracio'n ofalus. Mae gan y Gwasanaethau Cymdeithasol fynediad at Ymgynghorydd Cyfreithiol Oedolion yn ogystal ag Ymgynghorydd Cyfreithiol Plant felly nid yw capasiti'n broblem ar hyn o bryd o ran gwaith llysoedd.
- Gofynnodd y Panel am eglurhad am y rhesymau pam fod nifer y plant sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod yn Ynys Môn yn parhau i gynyddu. Hysbyswyd y Panel bod poblogaeth PDG sy'n cynyddu yn nodweddedd ledled awdurdodau lleol yng Nghymru a bod nifer y plant sy'n mynd drwy brosesau Amlinellad Cyfraith Cyhoeddus, sy'n ceisio sicrhau bod achosion yn cael eu datrys o fewn 26 wythnos, hefyd yn cynyddu. Yn Ynys Môn gwelwyd cynnydd yn nifer y grwpiau sibling mawr sy'n dod i mewn i'r system ofal sydd yn un ffactor yn y tuedd ar i fyny yn y niferoedd ac mae adolygu'r trothwyon o ganlyniad i Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn ffactor arall.
- Nododd y Panel bod nifer y plant sydd mewn lleoliadau all-sirol (27 gyda Gofalwyr Maeth preifat all-sirol a 6 mewn lleoliadau preswyl all-sirol) yn parhau i fod yn uchel. Hysbyswyd y Panel, oherwydd nad oes darpariaeth llety plant ar yr ynys, bod rhaid i'r gwasanaeth ddefnyddio llety preswyl all-sirol i gwrdd ag anghenion plant sydd angen darpariaeth breswyl sydd weithiau ag anghenion arbenigol.
- Nododd a phwysleisiodd y Panel bwysigrwydd gallu'r Awdurdod i dyrchu at y rhesymau sydd y tu ôl i'r cynnydd cyfredol yn nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n derbyn gofal er mwyn gallu adnabod beth yw'r anghenion a chynllunio'r ffordd orau o ddiwallu'r anghenion hynny yn y dyfodol. Hysbyswyd y Panel y bydd arian Trothwy Gofal yn cael ei ddefnyddio i ddatblygu prosesau mwy effeithiol o gasglu gwybodaeth am blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod, gan arwain at well dealltwriaeth o'u hanghenion a sut y gellir diwallu'r anghenion hynny.
- Nododd y Panel y byddent yn dymuno gweld mwy o ffocws yn adroddiad y SAA ar y gwaith sy'n cael ei wneud i wella ansawdd y penderfyniadau a wneir ac effeithiau hynny wedyn ar ddeilliannau i blant sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod. Hysbyswyd y Panel bod y broses Sicrhau Ansawdd wedi amlygu meysydd sydd angen sylw, sydd wedi eu cynnwys yn yr adroddiad, a bod y dasg honno'n gyfrifoldeb ar y gwasanaeth cyfan; mae hyn yn derbyn sylw o sawl cyfeiriad yn cynnwys cyhoeddi canllawiau staff eglur, gwell goruchwyliaeth a sefydlu grwpiau ymarfer bach i edrych ar agweddau penodol.
- Nododd y Panel bod angen cynnal adolygiadau PDG mewn amgylchedd sy'n fwy addas ar gyfer plant.

Cytunwyd i dderbyn adroddiad y SAA ac i nodi'r cynnwys.

GWEITHREDU YN CODI:

- **SAA i ystyried sut y gall yr adroddiad yn y dyfodol ddarparu tystiolaeth i ddangos sut y rhoddir sylw i faterion ansawdd a sut mae hynny'n arwain at well deilliannau.**
- **SAA i ddarparu gwybodaeth bellach am yr angen i adnabod lleoliadau addas ar gyfer cynnal adolygiadau PDG.**

7 ADRODDIAD CYNNYDD Y GWASANAETH MAETHU

Adroddodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant bod y Gwasanaeth Maethu wedi derbyn arolygiad AGGCC llwyddiannus ym mis Ionawr 2016 a chafodd hyn ei adrodd i'r Panel. Yn dilyn hynny, ymgorfforwyd argymhellion AGGCC mewn perthynas â gwella ymarfer mewn rhai meysydd yn y Cynllun Gweithredu. Roedd Gwasanaethau Plant hefyd yn destun Adolygiad Ymarfer Plentyn a arweiniodd at nifer o argymhellion Adolygiad Estynedig Ymarfer Plentyn 2 (EPCR 2) sy'n gysylltiedig â'r Gwasanaeth Maethu. Cyfunwyd y ddau gynllun gweithredu (cynllun gweithredu arolygiad AGGCC a chynllun gweithredu ECPR 2); mae'r argymhellion yn ymwneud yn bennaf â gwella prosesau a dogfennaeth gysylltiedig mewn perthynas ag asesu risg plant sydd mewn

lleoliadau gofal a sicrhau bod y ddarpariaeth ofal yn addas ar gyfer anghenion y plentyn. Mae'r ddogfennaeth sy'n gysylltiedig â'r meysydd a amlygwyd yn arolygiad AGGCC a'r Adolygiad Ymarfer Plant yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau eu bod yn addas i bwrpas.

Cytunwyd i dderbyn a nodi'r wybodaeth.

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH

8 ADRODDIADAU GWASANAETH

8.1 Cyflwynwyd er ystyriaeth y Panel - adroddiad y Nyrs PDG ar gyfer Chwarter 2 2016/17.

Rhoes y Panel ystyriaeth i'r wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaed y pwyntiau canlynol:

- Nododd y Panel mai dim ond 1 allan o 14 asesiad iechyd mewn gofal cychwynnol a gwblhawyd o fewn yr amserlen o 28 diwrnod ac ystyriwyd bod hyn yn anfoddfaol. Gofynnodd y Panel am sicrwydd mai digwyddiad unigol oedd hyn ac nad oedd yn cynrychioli patrwm. Hysbyswyd y Panel bob asesiadau hwyr wedi bod yn broblem yn y gorffennol; mae'r Gwasanaeth Iechyd yn cadw cofrestr o resymau dros oedi yn yr asesiadau iechyd, sy'n gallu digwydd oherwydd bod gwybodaeth yn cael ei dderbyn yn hwyr gan bartneriaid. Mae hyn yn gwneud trefnu apwyntiadau gyda'r paediatregydd sy'n cynnal yr asesiad o fewn yr amserlen 28 diwrnod yn fwy anodd. Dylai gwell cydweithio ei gwneud yn haws i gwrdd â'r amserlen ym mhob achos. Yn ogystal, sefydlwyd grŵp tasg yn y 6 ardal ar draws y rhanbarth er mwyn gwella cydweithio ac arferion rhwng awdurdodau lleol a'r Gwasanaeth Iechyd, gyda'r bwriad o wella prydlondeb yr asesiadau iechyd.
- Nododd y Panel y datblygiadau mewn perthynas â'r llwybr diwygiedig ar gyfer gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal, yn ogystal ag adroddiad y gofalwr a gynlluniwyd i roi darlun mwy cyflawn o anghenion y plentyn. Gofynnodd y Panel am sicrwydd y bydd y llwybr (sydd ynghlwm i'r adroddiad ar ffurf siart lif) yn hwyluso mynediad i CAMHS ar gyfer plant sy'n derbyn gofal, ac na fydd yn rhwystr ychwanegol fydd rhaid ei oresgyn er mwyn sicrhau eu bod yn derbyn gwasanaeth iechyd meddwl. Hysbyswyd y Panel, er bod cynnydd wedi ei wneud o safbwynt y Gwasanaeth Addysg, ni wnaethpwyd yr un cynnydd o safbwynt Gwasanaethau Plant. Mae cael mynediad i CAMHS a sicrhau bod plant sy'n derbyn gofal yn derbyn gwasanaeth amserol sy'n ymateb i'w hanghenion yn parhau i fod yn fater sydd angen sylw.
- Nododd y Panel bod dwy farn broffesiynol yn bodoli o ran darparu gwasanaethau iechyd meddwl ar gyfer plant sy'n derbyn gofal. Un farn yw y dylid cynnal asesiad anghenion iechyd meddwl pan fo'r unigolyn yn dod i mewn i'r gwasanaeth ac y dylai fod yn rhan o asesiad iechyd cychwynnol PDG; y farn arall a gynigir yw na ddylid edrych anghenion iechyd meddwl plant sy'n derbyn gofal hyd nes eu bod wedi setlo'n eu lleoliadau er mwyn caniatáu i unrhyw faterion iechyd meddwl ddod i'r amlwg. Hysbyswyd y Panel mai bwriad y siart lif llwybr yw hwyluso mynediad i ymgynghoriad gan CAMHS pan godir pryder am iechyd meddwl plentyn sy'n derbyn gofal ac nid yw'n cynnwys mynediad at wasanaeth therapi lle mae rhestr aros. **Awgrymwyd a chytunwyd y dylid trafod y mater ar lefel rhanbarth Gogledd Cymru gan adrodd yn ôl i'r Panel hwn.**
- Nododd y Panel bod grŵp tasg wedi'i sefydlu i edrych ar faterion beichiogrwydd yn y boblogaeth mewn gofal. Er bod y Panel yn cefnogi'r grŵp tasg am ymgymryd â gwaith yng nghyd-destun gwella'r ôl-ofal ac arweiniad, cydnabyddir hefyd bod materion yn ymwneud ag ymadawyr gofal yn dod yn rhieni yn ymestyn tu hwnt i Wasanaethau Plant a'i fod yn ymwneud ag iechyd, Addysg ac Ysgolion o ran rhoi cymorth i blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal fel eu bod yn datblygu perthnasau iach ac yn gallu gwneud penderfyniadau cadarnhaol am eu dyfodol.

Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad ac i nodi ei gynnwys.

GWEITHREDU I DDILYN: Swyddogion i ofyn am farn ranbarthol am effeithiolrwydd Llwybr Iechyd Meddwl Plant sy'n Derbyn Gofal yn ogystal ag amseriad asesiadau iechyd meddwl ar gyfer plant sy'n derbyn gofal sy'n dod i mewn i'r system ofal, ac i adrodd yn ôl ar hynny i'r Panel.

8.2 Cyflwynwyd er ystyriaeth gan y Panel - adroddiad Rheolwr y Tîm Lleoli Plant.

Rhoes y Panel ystyriaeth i, ac fe nododd y pwyntiau canlynol:

- Nododd y Panel bod nifer y lleoliadau a dorrodd i lawr yn parhau i godi ac yn 6.63% ar gyfer Chwarter 2.
- Nododd y Panel bod rheolwyr y tîm lleoli plant wedi bod yn ymdrin â nifer uchel o asesiadau yn ystod y chwarter oherwydd nifer uchel o asesiadau hyfywedd ac asesiadau llawn ar gyfer cyfeillio a theulu sy'n ofalwyr.
- Nododd y Panel bod dal gafael mewn gofalwyr maeth yn parhau i fod yn uchel ar agenda'r gwasanaeth maethu a bod gwaith y Swyddog Recriwtio a Marchnata'n allweddol o ran yr amcan hwnnw. Roedd y Panel yn cefnogi'r pwyslais a roddwyd ar gadw gofalwyr maeth o ystyried pwysigrwydd sicrhau bod gan yr Awdurdod gyflenwad sefydlog o ofalwyr maeth er mwyn gallu darparu gwell dewis o ran lleoliadau.

Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad ac i nodi'r cynnwys.

DIM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

8.3 Cyflwynwyd adroddiad y Swyddog Cyswllt Addysg PDG er ystyriaeth gan y Panel. Cyflwynwyd gwybodaeth am gyrraedd addysgol plant sy'n derbyn gofal unigol yn ystod y cyfarfod.

Ystyriodd y Panel yr adroddiad a chyfeiriwyd at y pwyntiau canlynol:

- Nododd y Panel y byddai'n ddefnyddiol gwybod pa dargedau cyrraedd addysgol a osodwyd i'r plant sy'n derbyn gofal sydd a'u canlyniadau wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Hysbyswyd y Panel bod yr wybodaeth honno'n cael ei monitro drwy gyfrwng adroddiadau tracio.
- Nododd y Panel y sefyllfa mewn perthynas ag achos lle gallai'r deilliannau fod yn well. Nododd y Panel ei fod wedi ei siomi gan yr achos hwn a'i fod yn credu bod gwersi i'w dysgu mewn perthynas â gwella arferion. Rhoes y Panel ystyriaeth i sut y cafodd prosesau adolygu a dwysau'r awdurdod eu gweithredu yn yr achos hwn a thrafodwyd sut y gellid sicrhau gwell cyfathrebu a chydweithio gydag awdurdodau eraill er mwyn sicrhau y ceir gwell deilliannau mewn achos o'r fath yn y dyfodol. Nodwyd bod angen dull gweithredu ar y cyd ar gyfer monitro ansawdd y ddarpariaeth mewn lleoliadau all-sirol. Nododd y Panel hefyd, pan fod sicrhau lleoliad yn flaenoriaeth, nad oes digon o gyfle bob amser i roi ystyriaeth i faterion eraill.

Cytunwyd i dderbyn a nodi'r adroddiad.

GWEITHREDU YN CODI: Swyddogion i ystyried llunio protocol i'w ddefnyddio yn y dyfodol yn yr amgylchiadau a ddisgrifir yn adroddiad y Swyddog Addysg PDG.

9 CYFARFOD NESAF

Nodwyd y cynhelir cyfarfod nesaf y Panel am 2.00 pm, ddydd Llun, 6 Mawrth 2017.

Dr Gwynne Jones
Cadeirydd